

Економічні науки: збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. – Серія “Регіональна економіка”. – Випуск 13 (51). – Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор З. В. Герасимчук – Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2016. – 400 с.

24. Турило А. А. Особливості капіталізації на різних рівнях господарювання / А. А. Турило // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2013. – № 776. – С. 184 – 189.
25. Класифікатор видів економічної діяльності ДК009:2010 [Електронний ресурс] : Наказ Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457 (із змінами, внесеними наказом Держспоживстандарту України від 29 листопада 2010 № 530 / Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики. – Режим доступу : <http://www.dkrp.gov.ua/info/842>.
26. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 346-IV-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

УДК 330.341.1:332.12

Рудь Н. Т., д.е.н., професор;

Луцький національний технічний університет

ІННОВАЦІЙНІ СИСТЕМИ РЕГІОНУ: ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ

У статті показана доцільність формування інноваційних систем у регіонах. Систематизовані підходи до розуміння поняття «регіональна інноваційна система» і сформоване авторське визначення. Виявлені ключові характеристики РІС, які базуються на взаємовідносинах, зв'язках, взаємодії, партнерських відносинах, об'єднанні стадій інноваційного циклу, сукупності інститутів та ін. Запропоновані концептуальні основи РІС з акцентом на роль інноваційної інфраструктури регіону.

Ключові слова: інновації, розвиток, інноваційні системи, взаємодія, політика, програма, центр.

Rud N.

INNOVATION SYSTEMS OF THE REGION: PROBLEMS OF COOPERATION

The article shows the uniqueness of the time factor in the organization of production processes, using time management techniques can reduce overhead and increase labor productivity.

It was investigated of a system of time management. We formed author's approach to the definition of "time management" as a set of optimal methods of strategic

Економічні науки: збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. – Серія “Регіональна економіка”. – Випуск 13 (51). – Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор З. В. Герасимчук – Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2016. – 400 с.

management, planning, project implementation, ongoing tasks and calendar events. Shown use the time factor in the functioning of innovation processes. The innovative process is the result of well-organized strategic planning and market-oriented management, based on the results need to be long-term and medium-term forecasting of scientific innovation. The choice of business strategy, the particular mode of interaction and communication links in its components, from the management of working time depends on the success of the company. Systematized influence of the time factor in competitiveness.

The comparative characteristics of traditional and innovative types of production. For innovative development plays an important role payback innovation that characterizes the risk and liquidity of the project. It is noted that the time is one of the key driving factors influencing the innovative enterprises as innovation always associated with risk. At the core of innovative development company is focused search process, preparation and implementation of innovations that can improve production efficiency. It is noted that an important role in this process is innovative infrastructure that provides both traffic flows of information, knowledge, technology, market flows and interactions between different institutional structures.

Systematized influence of the time factor for the farm: Japanese model – parallel execution of innovative projects; the use of standard time; organization of the production process; management organization; net planning and management; virtual forms of enterprises.

It was noted an experience of China and Japan on the use of the time factor. Japanese philosophy of "Kaizen" implies that the company should focus on continuous improvement. The use of the said strategy is quite appropriate for innovative enterprises.

The use of grid scheduling of market innovations, which allows to calculate its basic parameters on the basis of graphic construction and evaluation of the results of the project in time (GERT). The control system over time is a combination of processes, tools, techniques and methods.

An example of effective use of time is a virtual company. They are completely focused on the customer as its main characteristics - speed order fulfillment and completeness of customer satisfaction.

The main factor is the enterprise human capital management system as sometimes necessary considering personal time management.

Time Management enables work in difficult conditions of limited time without loss of quality of decisions, can improve productivity and reduce time spent.

Keywords: innovation, development, innovation systems, interaction, politics, program, facility.

Рудь Н. Т.

ИННОВАЦИОННЫЕ СИСТЕМЫ РЕГИОНА: ПРОБЛЕМЫ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ

В статье показана целесообразность формирования инновационных систем в регионах. Систематизированы подходы к пониманию понятия «региональная инновационная система» и сформировано авторское определение. Выявлены ключевые характеристики РИС, основанные на взаимоотношениях, связях, взаимодействиях, партнерских отношениях, объединении стадий инновационного цикла, совокупности институтов и др. Предложены концептуальные основы РИС с акцентом на роль инновационной инфраструктуры региона.

Ключевые слова: инновации, развитие, инновационные системы, взаимодействие, политика, программа, центр.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями. Довготривалий процес несприйнятливості до нововведень, відрив від світових тенденцій науково-технологічного розвитку України призвели до соціально-економічного й структурно-технологічного відставання. У складному становищі опинилися регіони, особливо ті із них, що не мають конкурентних переваг у вигляді затребуваних ринком ресурсів.

Посилення конкурентного тиску на внутрішньому і зовнішньому ринках підштовхує до розуміння регіонами важливості та необхідності забезпечення їх інноваційної активності. Регіони мають прагнути до створення інноваційної моделі розвитку, яка б забезпечувала безперервне нарощення наукових знань та їх використання з метою зростання валового регіонального продукту, відтак – підвищення конкурентоспроможності регіонів країни. В конкурентному середовищі регіон може зберегти свої конкурентні позиції шляхом впровадження та реалізації інноваційних проєктів [1, с. 60].

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Проблеми створення та функціонування національних та регіональних інноваційних систем розкрито у працях таких іноземних вчених як Б.-А. Лундвалл, Ф. Кук, Д. Нортон, К. Фрімен. Серед українських дослідників, що вивчають цю проблематику, слід відзначити: Т. Білорус, І. Брикову, І. Дегтярьову, Н. Дронову, І. Корнілову, Н. Мігай, К. Нетудихату, А. Поручника, В. Третяк, Л. Федулову та ін.

Економічні науки: збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. – Серія “Регіональна економіка”. – Випуск 13 (51). – Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор З. В. Герасимчук – Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2016. – 400 с.

Цілі статті Дослідження сутності регіональних інноваційних систем (РІС) та проблем взаємодії в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Протягом останніх десятиріч поняття «РІС» набуло поширення, з’явилася значна кількість досліджень, у яких деталізується значення вказаного поняття (табл.1).

Таблиця 1

Поняття «РІС» у працях зарубіжних та вітчизняних учених*

Рік	Визначення поняття	Автор
1	2	3
1992	Сукупність зв'язків в інноваційній мережі, яка включає безпосередньо генеруючі знання фірми, а також організації, підприємства, що використовують ці знання, і різноманітні структури, що виконують спеціалізовані посередницькі функції.	Ф. Кук [1]
1999	Система співробітництва та кооперації в інноваційній сфері між компаніями та організаціями, які створюють і поширюють нові знання в рамках інституційно-культурного режиму, що сприяє підвищенню рівня інноваційної діяльності	Т. Кірат, Й. Лунг[2]
2002	Сукупність регіональних кластерів; головним у системі є поєднання двох компонентів: фірм у регіональному ключовому кластері та інституційної інфраструктури	Б. Ашейм, А. Ісаксен [3]
2005	Комплекс економічних, політичних та інституційних зв'язків, що існують у певному географічному просторі та генерують процес колективного навчання, який призводить до швидкої дифузії знань і кращої практики	К. Нетудихата [4]
2006	Локалізована мережа суб'єктів та інституцій приватного і публічного секторів, діяльність та взаємодія яких сприяє створенню, імпортуванню та розповсюдженню нових технологій	Дж. Сео [5]
	Сукупність приватних фірм, державних компаній, громадських організацій, органів влади та центрів створення нових знань і їх подальшої дифузії, які поєднані між собою специфічними партнерськими взаємовідносинами, що сприяють інтенсифікації інноваційної діяльності та, як наслідок, – підвищенню рівня конкурентоспроможності регіону	А. Поручник, І. Брикова [6]
2009	Органічна частина економічного середовища регіону, для якої характерні певні ознаки, риси, умови функціонування, використання людського капіталу і нових знань з метою підвищення конкурентоспроможності регіону і затвердження його самодостатності в умовах нової економіки	В. Третяк, Н. Дронова [7]
2010	Сукупність господарських суб'єктів, які в процесі взаємодії та співпраці відповідно до визначених пріоритетів забезпечують комплексність інноваційного розвитку регіону	Н. Мігай [8]

Економічні науки: збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. – Серія “Регіональна економіка”. – Випуск 13 (51). – Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор З. В. Герасимчук – Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2016. – 400 с.

Продовження таблиці 1

1	2	3
2011	Сукупність підприємств, установ, організацій, окремих фізичних осіб, органів державної влади, органів місцевого самоврядування регіону, а також їх взаємовідносини у сфері виробництва наукових знань та інноваційної продукції	І. Дегтярьова, О. Підкуйко [9]
2013	Сукупність економічних, політичних та інституційних відносин на певній географічній території, під час яких відбувається колективне навчання, що приводить до пришвидшення виробництва, поширення та використання знань	Т. Євтухова, Ю. Легенко та ін. [10]

*Складено авторами за даними [1 - 10].

Одним з перших авторів, який у своїй статті «Регіональні інноваційні системи: конкурентна політика в новій Європі», що вийшла в 1992 р., ввів поняття РІС, був Ф. Кук, який до сьогодні залишається провідним експертом у дослідженні РІС. На його думку, некомерційні взаємозв'язки сприяють розвитку інноваційних мереж і стимулюють інноваційну активність саме на регіональному рівні, а не макрорівні [1].

У цей же час, один з класиків теорії національних інноваційних систем (НІС) Б-А. Люндвал також згадував про регіоналізацію. Проте, він вважав, що регіональний погляд на інновації не може бути таким корисним, як теорія національних інноваційних систем, навіть у відношенні до таких просторово умовних процесів, як обмін некодифікованими знаннями.

Конкурентне лідерство США в інноваційній сфері, як показав М. Портер, базується на регіональних і локальних інноваційних системах, які, в свою чергу, створені на основі кластерів.

Аналіз визначень, наведених вище, дає змогу встановити ключові характеристики РІС, а саме [11]:

- більшість визначень цього поняття значною мірою спирається на роботи основоположника концепції РІС Ф. Кука та має подібну смислову структуру, а саме охоплює такі ключові елементи РІС як суб'єкти інноваційної діяльності та інноваційної політики, взаємовідносини та зв'язки між ними;

- РІС є специфічною функціональною мережею, яка об'єднує всі стадії інноваційного циклу, що забезпечується

просторовою близькістю учасників інноваційного процесу, налагодженням тісної взаємодії між ними, партнерських відносин для досягнення спільних цілей;

– РІС розглядається здебільшого з інституціонального погляду, тобто, як сукупність державних і приватних інститутів, спільна діяльність яких здійснюється в особливому організаційно-правовому середовищі та сприяє створенню та поширенню нових знань, колективному навчанню й виробленню продукції;

– головною метою РІС є створення інноваційної продукції на основі поширення та використання нових знань і технологій.

Найбільш істотним новим елементом концепції РІС можна вважати лише більш чітке акцентування їх кластерної (мережевої територіальної взаємодії) складової і активний розвиток обмеженого числа пріоритетних для даного регіону сильних галузей, що знаходить своє відображення в регіональних програмах розвитку.

Незважаючи на значну кількість досліджень, присвячених РІС, теоретична база цієї нової концепції до цього часу не розроблена. У найбільш загальному вигляді концептуальні основи РІС з акцентом на роль інноваційної інфраструктури регіону пропонуємо сформулювати таким чином [12, с. 18]:

– інноваційний процес розглядається з позицій нелінійної тріадної моделі (наука – виробництво – ринок);

– інноваційний процес є результатом ефективної взаємодії різних учасників інноваційного процесу у регіоні(освіта-наука-інноваційна інфраструктура – виробництво – ринок – держава);

– раціональне поєднання і доповнення елементів інноваційної інфраструктури з урахуванням нелінійної структурної моделі інноваційних процесів;

– розв’язок проблем невизначеності і ризику інноваційних процесів відповідними організаційними формами інноваційної інфраструктури;

– поєднання ринкових механізмів із державною підтримкою інновацій;

- створення об’єктів інноваційної інфраструктури для підтримки МПП як фактора активізації інноваційних процесів у регіоні;
- виділення РІС як самостійного об’єкта управління – умова постійної орієнтації науково-дослідних організацій на реалізацію програм регіонального розвитку;
- формування точок зростання в науково-інноваційній сфері на основі конкурентних переваг.

На основі проведених досліджень пропонуємо визначити РІС як підсистему НІС, що включає сукупність взаємопов’язаних суб’єктів інноваційного процесу (освіта, наука, інноваційна інфраструктура, виробництво, ринок), які здійснюють науково-інноваційну діяльність на території регіону на основі комплексу організаційно-правових і фінансово-економічних механізмів та умов шляхом реалізації інноваційної політики.

У РІС в даний час відбуваються кардинальні зміни: росте інтенсивність інноваційних процесів, скорочуються терміни створення інновацій, розробниками і споживачами стають нові учасники інноваційної діяльності, змінюються їх відносини і відповідно функції. Розуміння того, як необхідно будувати нову модель інноваційної системи для регіонів України, є актуальним, оскільки вона має всі можливості зайняти відповідне місце в ряду країн, які внесли значний вклад у розвиток світової науки. Потреба розробки нової моделі інноваційного розвитку регіону обумовлена певними змінами в науці, економіці, політиці [12, с. 11].

Однак, під час розробки та формування РІС виникає низка проблем, які перешкоджають інтенсифікації інноваційної діяльності в регіонах.

Практично всі регіони України зіштовхуються з одними й тими ж труднощами, найпоширеніші з яких – низький рівень доходів населення, периферійне географічне місце розташування порівняно з економічним центром країни й переважно сировинна економіка. Вирішення цих проблем майже в кожному регіоні вбачається у розвитку регіонального виробництва, що сьогодні навряд чи можливе без інновацій. Проте важливо розуміти, що інновації – це не лише нова наукова ідея, а продукція, за допомогою якої можна

налагодити успішне виробництво. Інновації – не мета, а засоби конкурентоспроможності виробництва [13, с. 148].

На практиці конкурентоспроможними сьогодні можуть вважати себе ті регіони, у яких є достатні виробничі потужності, налагоджене високотехнологічне виробництво, недорога й при цьому кваліфікована робоча сила й дешеві ресурси. Проте на цей момент у більшості регіонів країни спостерігається саме дефіцит тих або інших ресурсів, і підприємства витрачають всі свої організаційні й фінансові «сили» на боротьбу за дуже обмежений інвестиційний ресурс.

Сьогодні для українських регіонів характерною є така ситуація: по-перше, повсюдне поліпшення інституційного середовища в регіонах малоімовірно, влада регіонів майже не має стимулів до цього й продовжує сподіватися на державну підтримку; по-друге, численні приклади показують, що роль інститутів як стимулів розвитку поки ще другорядна, більш значущими залишаються переваги ресурсозабезпеченості, вигідного географічного положення; політика, що поліпшує інвестиційне середовище для всіх форм бізнесу, лише формується. У цьому контексті регіони будуть прагнути поліпшувати інститути тільки за наявності найважливішої умови – реальної конкуренції за інвестиції й людський капітал, в той же час реальна конкуренція регіонів може виникнути тільки під час децентралізації ресурсів і повноважень.

На сьогоднішній день існують такі обмеження, що стримують формування сучасних регіональних інноваційних систем в Україні [13]:

- компетенції, необхідні для розбудови економіки знань, обмежені й скорочуються;
- скорочення винахідницької активності в регіонах через відсутність державної політики у сфері управління інтелектуальною власністю;
- низький рівень прямих іноземних інвестицій обмежує перспективи поширення технологій;
- підприємства з іноземною участю є основним офіційним каналом передачі технологій;

Економічні науки: збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. – Серія “Регіональна економіка”. – Випуск 13 (51). – Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор З. В. Герасимчук – Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2016. – 400 с.

– регіони демонструють наявність підприємницького потенціалу, але його результативне використання вимагає подальшого вдосконалення бізнес-середовища, тому що існування системних бар’єрів суттєво обмежує рівень інноваційної активності;

– нестача фінансування й високий рівень конкуренції, що характерне для більшості державних підприємств, керівники яких не завжди правильно розуміють, у які напрями на ринку їм варто інвестувати і як здійснювати модернізацію свого бізнесу.

Зазначені бар’єри не лише стримують інноваційний розвиток, але й суттєво впливають на якість життя населення регіонів.

Стан інноваційної активності регіонів в Україні більшістю науковців визначається як кризовий і такий, що не відповідає сучасному рівню інноваційних процесів у промислово розвинених країнах та потребам інноваційного розвитку. Стабільне скорочення реальних обсягів фінансування науково-технічного комплексу та відсутність дієвої державної науково-інноваційної стратегії не дають підстав для висновку про наявність реального підґрунтя для переходу до інноваційної моделі розвитку.

У 2014р. інноваційною діяльністю у промисловості займалися 1609 підприємств, або 16,1% обстежених промислових, в той час, як частка інноваційно активних підприємств в Португалії становить 26%, Нідерландах – 62%, Німеччині - 69%, Ірландії - 74% [14].

За даними обстеження 2012–2014 рр., найвищий рівень інноваційної активності спостерігався на підприємствах Рівненської, Івано-Франківської та Харківської областей. Найвища частка технологічно інноваційних підприємств – у Харківській (16,8%), Івано-Франківській (16,4%) та Рівненській (15,1%) областях; нетехнологічно інноваційних підприємств – у Рівненській (14,7%), Київській (11,6%) та Вінницькій (11,0%) областях [14] (рис. 1).

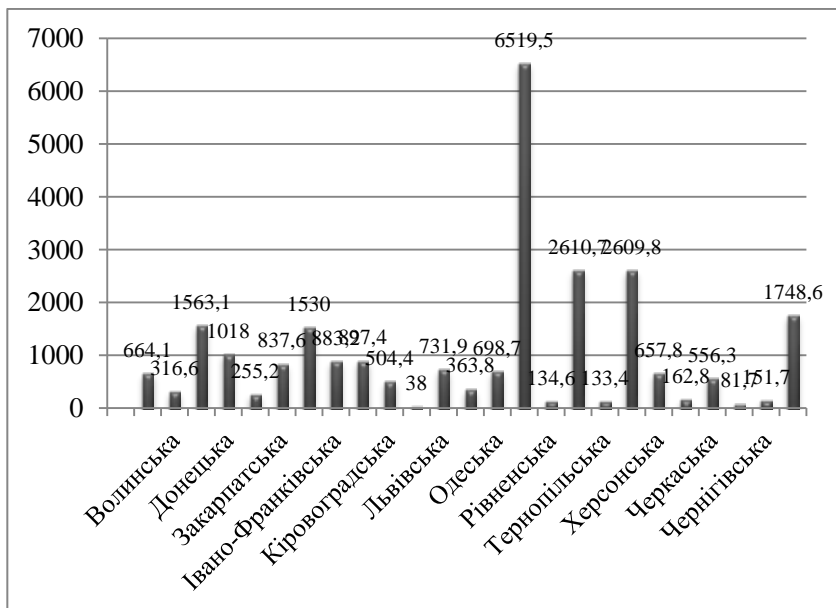

Рис. 1. Обсяг реалізованої інноваційної продукції за регіонами у 2014 році, млн грн. (побудовано на основі [14])

У 2012 – 2014 роках неінноваційні підприємства становили 85,4% від загальної кількості підприємств. У таблиці 2 наведено розподіл підприємств, які вважали, що зазначені фактори суттєво впливали на їхнє рішення розвивати інноваційні проекти або стримували здійснення інноваційної діяльності [14].

Таблиця 2

Розподіл неінноваційних підприємств за причинами,
що перешкоджали здійсненню інновацій
протягом 2012 – 2014 рр., %[14]

Немає вагомих причин здійснювати інновації:	82,2
Низький попит на інновації на ринку	6,0
Через попередні інновації	3,9
Через дуже низьку конкуренцію підприємства на ринку	3,0
Відсутність хороших ідей або можливостей для інновацій	7,4
Можливному впровадженню інновацій перешкоджають:	17,8
Відсутність коштів у межах підприємства	11,4
Відсутність кредитів або прямих інвестицій	6,1
Відсутність кваліфікованих працівників у рамках підприємства	1,7
Труднощі в отриманні державної допомоги або субсидій для інновацій	5,8
Відсутність партнерів по співпраці	1,9
Невизначений попит на інноваційні ідеї	2,1
Занадто велика конкуренція на ринку	4,3

Необхідно взяти до уваги, що ці результати оцінені в цілому у країні і показують лише тенденції, що склалися. Ситуація може дещо відрізнятись на різні види діяльності й навіть на рівні підприємств, а також з огляду на те, що перелік і значущість перешкоджаючих факторів може залежати від віку, розміру, галузі та інноваційності підприємства [14].

Отже, для стимулювання інноваційної активності регіонів має здійснюватись регіональна інноваційна політика через розроблення та впровадження інноваційних програм, що передбачає:

- заходи щодо сприяння кооперації та взаємодії різноманітних суспільних інститутів у здійсненні інновацій (науково-дослідних інститутів, ВНЗ, банків, підприємницьких структур, громадськості та ін.);
- організація ярмарок, виставкових заходів, розміщення в регіонах постійно діючих виставкових салонів;
- створення за рахунок бюджетних коштів регіональних інноваційних структур;

Економічні науки: збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. – Серія “Регіональна економіка”. – Випуск 13 (51). – Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор З. В. Герасимчук – Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2016. – 400 с.

– стимулювання інновацій шляхом розміщення в технопарках чи на підприємствах, при вищих навчальних закладах бізнес-інкубаторів за рахунок коштів місцевих бюджетів;

– регулювання інноваційного підприємництва шляхом надання суб’єктам господарювання податкових пільг, цільових субсидій та ін.;

– сприяння кадровому забезпеченню інноваційних підприємств шляхом організації тренінгів, семінарів, стажування;

– розвиток інноваційних малих підприємств.

Висновки. В умовах інституційних змін системи господарювання перенесення уваги на інноваційний розвиток регіонів України стає актуальним завданням на шляху забезпечення конкурентоспроможності національної економіки в цілому. У цьому контексті головною метою інноваційної політики регіону є створення системи, що забезпечує ефективну взаємодію державних органів управління з підприємствами й організаціями інноваційної сфери для використання досягнень науки й технологій у інтересах соціально-економічного розвитку території, а також формування умов для підвищення технологічного рівня й конкурентоспроможності промислового виробництва та забезпечення на цій основі стійкого зростання продуктивності праці.

1. Cooke, P., M. Uranga, and G. Etxebarria. (1998). “Regionalsystemsofinnovation: Anevolutionaryperspective”. *Environment&Planning, A* 30: pp. 63 – 84.
2. Kirat T., Lung Y. Innovation and proximity: territories as loci of collective learning processes / T. Kirat, Y. Lung // *EuropeanUrbanandRegionalStudies*. – 1999. – P. 27 - 38.
3. Asheim B, Isaksen A. RegionalInnovationSystems: TheIntegrationofLocal «Sticky» andGlobal«Ubiquitous» Knowledge. – *Journal of Technology Transfer*. – 2002. – P. 77 – 86.
4. Нетудихата К. Л. Еволюція сучасних теорій інноваційного регіонального розвитку / К. Л. Нетудихата // *Економічні науки: [зб. наук. пр.]*. – Т. 38. – Вип. 25. – Миколаїв, 2005. – С. 23 - 31.
5. Seo J. H. Regional Innovation Systemand Industrial Cluster: Its Concept, Policy Issuesand Implementation Strategies [Електронний ресурс] / *National Workshopon «Subnational Innovation Systemsand Technology Building Policiesto Enhance Competitive of SMEs»*. – 27 - 30 October, 2006, Beijing, China.

Економічні науки: збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. – Серія “Регіональна економіка”. – Випуск 13 (51). – Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор З. В. Герасимчук – Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2016. – 400 с.

6. Поручник А. Регіональна інноваційна система як основа підвищення міжнародного конкурентного статусу національних регіонів / А. Поручник, І. Брикова // Вісник КНЕУ. – 2006. - С. 134 - 173.
7. Третяк В. В. Регіональна інноваційна система як основний об'єкт формування інноваційної політики / В. В. Третяк, Н. В. Дронова // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 3 (93). – С. 131 - 137.
8. Мігай Н. Б. Регіональні аспекти розвитку інноваційної системи / Н. Б. Мігай // Вісн. Хмельниць. нац. ун-ту. — 2010. – № 3 (Т. 2). – С. 133 – 136.
9. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; наук.-ред. колегія: Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – Харків: Вид-во ХарРІНАДУ «Магістр», 2011. – 408 с.
10. Регіональні інноваційні системи: досвід розвинених країн і перспективи його використання в Україні: навч.-метод. посіб. – К.: ДП «Укртехінформ», 2013. – 325 с.
11. Горбюк С. А. Сутність та ключові характеристики регіональної інноваційної системи / С. А. Горбюк // Вісник НАДУ. – 2015. – №3. – С. 137 - 144.
12. Герасимчук З. В. Інфраструктурне забезпечення інноваційних процесів: монографія / З. В. Герасимчук, Н. Т. Рудь. – Луцьк: Вежа-Друк, 2013. – 260 с.
13. Федулова Л. І. Формування регіональних інноваційних систем у контексті принципів європейської інноваційної політики / Л. І. Федулова. // Академічний огляд. – 2014. – №1. – С. 114 – 155.
14. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

УДК 332.14: 711.4

Середа О. В., к.е.н., ст. викладач;

Луцький національний технічний університет

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МІСТ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

У статті розкрито сутність сталого розвитку міста. Досліджено проблеми, які перешкоджають забезпеченню сталого розвитку міст України. Обґрунтовано необхідність впровадження та використання відновлювальних джерел енергії як перспективного напрямку забезпечення сталого розвитку міст нашої держави. Визначено принципи формування та реалізації політики енергозбереження на засадах концепції сталого розвитку.

Ключові слова: сталий розвиток міста, політика енергозбереження, відновлювальна енергетика.